

پاسخنامه

یازدهم انسانی

۳۰ آبان ماه ۱۴۰۴

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۲»

(علی آزار)

موارد «الف» و «ت» صحیح هستند.

نماد ریاضی گزینه‌های «ب» و «پ» به صورت زیر هستند.

$$\text{گزینه «ب»} \rightarrow \frac{x}{4} + \sqrt{x} = \frac{x}{2}$$

$$\text{گزینه «پ»} \rightarrow 3(x+y)^2 > (x^2+y^2)$$

(استرالای ریاضی، مشابه کار در کلاس صفحه ۱۳ کتاب درسی)

۲- گزینه «۱»

(عباس مالکی)

از آنجا که استدلال معتبر است، بخش تالی مقدمه اول برابر نتیجه است و بخش مقدم مقدمه اول، مقدمه دوم خواهد شد. بنابراین:

$$2a + 6 = 30 \rightarrow 2a = 24 \rightarrow a = 12$$

$$3b + 6 = 24 \rightarrow 3b = 18 \rightarrow b = 6$$

$$\Rightarrow \frac{a}{3} > \frac{b}{2} \rightarrow \frac{12}{3} > \frac{6}{2} \rightarrow 4 > 3$$

(استرالای ریاضی، مشابه کار در کلاس، صفحه ۱۵ کتاب درسی)

۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

چون ارزش گزاره دوشرطی $p \Leftrightarrow q$ نادرست است، پس یکی از دو گزاره p و q درست و دیگری نادرست است. حال طبق جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	$p \wedge q$	$p \vee q$	$p \Rightarrow q$	$q \Rightarrow p$
د	ن	ن	د	ن	د
ن	د	ن	د	د	ن

پس تنها ترکیب فصلی دو گزاره همواره دارای ارزش درست است.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۸)

۴- گزینه «۱»

(رضا فان بابایی)

با توجه به داده‌های سؤال که $p \equiv T$ و $q \equiv F$ است، داریم:

$$(r \Rightarrow q) \Leftrightarrow (p \Leftrightarrow r)$$

$$(r \Rightarrow F) \Leftrightarrow (T \Leftrightarrow r)$$

↓

↓

هم‌ارز با r است هم‌ارز با $\sim r$ است

$$\sim r \Leftrightarrow r \equiv F$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه تمرین ۲، صفحه ۱۱ کتاب درسی ۸ تا ۱۱)

۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

می‌دانیم همواره می‌توانیم به جای اثبات گزاره $(p \Rightarrow q)$ گزاره $(p \Rightarrow \sim q)$

را ثابت کنیم. لذا اگر گزاره‌های $a > b$ و $a^3 > b^3$ را به ترتیب p و q

بنامیم نقیض p می‌شود: $a \leq b$ و نقیض q می‌شود: $a^3 \leq b^3$

لذا می‌توانیم به جای گزاره داده شده، گزاره $(a^3 \leq b^3 \Rightarrow a \leq b)$ را ثابت کنیم.

(استرالای ریاضی، صفحه ۱۶)

۶- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در مغالطه، مقدمه دوم تکرار بخش تالی مقدمه اول است که این اتفاق در

گزینه «۲» رخ داده است با توجه به آنکه:

$$\sim (\sim p \vee q) \equiv p \wedge \sim q \rightarrow (p \wedge q) \Rightarrow p \wedge \sim q$$

$$\frac{p \wedge \sim q}{p \wedge q}$$

(استرالای ریاضی، صفحه ۱۳)

۷- گزینه «۳»

(علی آزار)

$$\text{الف} \quad (p \Rightarrow q) \wedge r \equiv \underbrace{(F \Rightarrow T)}_T \wedge r \equiv T \wedge r \equiv r$$

$$\text{ب} \quad (\sim p \Rightarrow \sim q) \vee (q \Rightarrow p) \equiv (\sim F \Rightarrow \sim T) \vee (T \Leftrightarrow F) \equiv$$

$$\underbrace{(T \Rightarrow F)}_F \vee \underbrace{(T \Leftrightarrow F)}_F \equiv F$$

$$\text{پ} \quad (p \wedge q) \Leftrightarrow (q \Rightarrow p) \equiv \underbrace{(F \wedge T)}_F \Leftrightarrow \underbrace{(T \Rightarrow F)}_F \equiv T$$

$$\text{ت} \quad (p \vee q) \Leftrightarrow (p \wedge q) \equiv \underbrace{(F \vee T)}_T \Leftrightarrow \underbrace{(F \wedge T)}_F \equiv F$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۹ و ۱۱)

۸- گزینه «۳»

(رضا فان بابایی)

مقدمه دوم و نتیجه از ترکیب شرطی مقدمه اول گرفته می‌شود، بنابراین:

$$\sim (\sim p \vee q) \equiv p \wedge \sim q$$

$$\text{نتیجه: } p \Rightarrow q$$

$$\text{ترکیب فصلی: } (p \wedge \sim q) \vee (p \Rightarrow q)$$

در هم‌ارزی‌های کتاب آمده است: $(p \wedge \sim q) \vee (p \Rightarrow q) \equiv T$ بنابراین این

عبارت همواره درست است.

ریاضی و آمار (۲) - سؤال‌های مشابه امتحانی

(عباس مالکی)

۱۱- گزینه «۱»

عدد ۱۱۹ یک عدد مرکب است. بنابراین در بخش اول ترکیب دو شرطی

باید عبارتی نادرست باشد تا ارزش کل گزاره نادرست شود.

گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» هر سه صحیح هستند. اما گزینه «۱» نادرست است.

چرا که عدد ۲، عدد اول است اما فرد نیست.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه فعالیت صفحه ۸ کتاب درسی)

(عباس مالکی)

۱۲- گزینه «۱»

طبق سؤال داریم:

$$(p \vee r) \Rightarrow q \rightarrow (F \vee r) \Rightarrow T \equiv T$$

به دلیل درستی تالی کل گزاره دارای ارزش درست است.

$$(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow \sim q \rightarrow (T \Rightarrow r) \Rightarrow F$$

$$\left\{ \begin{array}{l} r \equiv T \rightarrow (T \Rightarrow T) \Rightarrow F \equiv T \Rightarrow F \equiv F \\ r \equiv F \rightarrow (T \Rightarrow F) \Rightarrow F \equiv F \Rightarrow F \equiv T \end{array} \right\} \Rightarrow \sim r \quad \text{هم‌ارز}$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه تمرین ۲، صفحه ۱۱ کتاب درسی)

(عباس مالکی)

۱۳- گزینه «۳»

$$p \wedge (p \vee q) \equiv p \quad \text{طبق قانون داریم:}$$

اگر به جای عبارت $p \Rightarrow r$ در عبارت صورت سؤال s بگذاریم:

$$\sim p \vee r \equiv p \Rightarrow r \rightarrow (p \Rightarrow r) \wedge ((p \Rightarrow r) \vee q)$$

عبارت مدنظر هم‌ارز با $p \Rightarrow r$ می‌باشد $s \wedge (s \vee q) \equiv s \rightarrow$

$$p \Rightarrow r \equiv p \Rightarrow \sim p$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه سؤالات امتحانات مدراس، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

راه حل دوم: با توجه به جدول داریم:

p	q	$\sim q$	$p \wedge \sim q$	$p \Rightarrow q$	$(p \wedge \sim q) \vee (p \Rightarrow q)$
د	د	ن	ن	د	د
د	ن	د	د	ن	د
ن	د	ن	ن	د	د
ن	ن	د	ن	د	د

بنابراین این گزاره همواره درست است.

(استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

۹- گزینه «۴»

(مفرد اسری)

ابتدا با توجه به قانون تبدیل گزاره شرطی به فصلی داریم:

$$(\Box \Rightarrow \Delta) \equiv \sim \Box \vee \Delta$$

$$(\sim q \vee \sim r) \Rightarrow \sim (q \wedge r) \equiv \sim (\sim q \vee \sim r) \vee \sim (q \wedge r)$$

قانون دمورگان

دمورگان:

$$\sim (\Box \vee \bigcirc) \equiv \sim \Box \wedge \sim \bigcirc$$

با قانون دمورگان داریم:

$$\equiv (q \wedge r) \vee \sim (q \wedge r)$$

همچنین می‌دانیم $\bigcirc \vee \sim \bigcirc \equiv T$ یعنی همواره درست است، پس گزاره

همواره ارزش درست دارد:

$$(q \wedge r) \vee \sim (q \wedge r) \equiv T$$

حالا چون q ارزش درست دارد، تنها گزینه‌ای که قطعاً هم‌ارز گزاره بالاست

(درست است)، گزینه «۴» است. (در ترکیب فصلی یک طرف درست باشد

ارزش ترکیب کلاً درست می‌شود).

$$q \vee r \equiv T \vee r \equiv T$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۰- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در این استدلال هرکجا که بزرگتر بودن طرف چپ را بر هم بزنند سبب خطا

در استدلال می‌شود. در گام ۱ از هر دو سمت مقداری مساوی کم می‌شود

بنابراین بزرگتر بودن طرف چپ حفظ می‌شود. در گام دوم نیز اختلاف

دو برابر می‌شود اما در گام سوم با تقسیم بر عدد منفی $b - a$ طرف راست

بزرگتر خواهد شد که خطای دانش آموز در گام سوم می‌باشد.

(استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۴- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

ترکیب شرطی زمانی نادرست است که مقدم آن درست و تالی آن نادرست باشد. در گزاره $q \Rightarrow \sim q$ هر دو بخش مانند هم هستند. بنابراین این گزاره همواره درست است.

گزاره دوم را می توان بدین شکل ساده کرد.

$$(r \vee \sim s) \wedge (r \vee s) \rightarrow r \vee (s \wedge \sim s)$$

عبارت $s \wedge \sim s$ همواره نادرست است. بنابراین ارزش گزاره به r بستگی دارد.

(گزاره ها و ترکیب گزاره ها، مشابه تمرین ۳ صفحه ۱۱ کتاب درسی)

۱۵- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

در ابتدا باید نقیض گزاره را به دست بیاوریم و سپس به نماد ریاضی تبدیل کنیم. نقیض بزرگتر، کوچکتر مساوی می باشد بنابراین نقیض گزاره برابر: «مکعب یک عدد، کوچکتر مساوی هفت برابر آن عدد به علاوه پنج است.» در مرحله بعد به ترتیب جمله به زبان ریاضی تبدیل می کنیم.

$$\left. \begin{aligned} x^3 &= \text{مکعب عدد} \\ 7x + 5 &= \text{هفت برابر عدد به علاوه ۵} \end{aligned} \right\} \Rightarrow x^3 \leq 7x + 5$$

(استرلال ریاضی، مشابه سؤال ۶ امتحان نهایی ۱۴۰۲، صفحه ۱۱۳)

۱۶- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

در قاعده قیاس استثنایی، مقدمه دوم همان بخش مقدم گزاره شرطی در مقدمه اول است و نتیجه، بخش تالی گزاره شرطی است. بنابراین تنها در گزینه «۴» این اتفاق افتاده است.

(استرلال ریاضی، مشابه کار در کلاس ۱ صفحه ۱۵ کتاب درسی، صفحه ۱۵)

۱۷- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

حالات کلی که می توان برای هر حرکت مجاز در نظر گرفت ۳ حالت است. (۱) دو سکه به سمت رو شوند که در این صورت ۱ سکه به پشت می شود. (۲) دو سکه به سمت پشت شوند که در این صورت ۴ سکه به پشت می شوند. (۳) یک سکه به پشت و دیگری به سمت رو شود که در این حالت فرقی نمی کند. بنابراین در ۳ حالت، خواسته سؤال محقق نمی شود و هرگز از ۱ به صفر کاهش نمی یابد.

(استرلال ریاضی، مشابه کار در کلاس ۲، صفحه ۱۵)

۱۸- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

در قیاس استثنایی مقدمه دوم همان بخش مقدم گزاره شرطی در مقدمه اول هست بنابراین گزینه های «۱» و «۳» رد می شوند.

طبق مقدمه اول شرط رفتن به سطح ۲ نمره بالای ۶۰ هست در حالی که علی دقیقاً ۶۰ گرفته است. بنابراین نمی تواند در سطح ۲ ثبت نام کند.

(استرلال ریاضی، مشابه سؤال ۶ امتحان نهایی ۱۴۰۲، صفحه ۱۵)

۱۹- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

برای عکس نقیض کردن یک گزاره داریم:

$$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$$

بنابراین علاوه بر جابه جا شدن p و q باید هر دو نقیض هم شوند؛ بنابراین گزینه «۳» صحیح می باشد.

(استرلال ریاضی، مشابه سؤال امتحانی مدراس، صفحه ۱۶)

۲۰- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در زمانی که در حال حل کردن معادله هستیم، اجازه نداریم بر عبارتی که دارای متغیر است، تقسیم کنیم.

طبق نکته مذکور این استدلال در گام سوم دچار خطا شده است.

(استرلال ریاضی، مشابه کار در کلاس، صفحه ۱۷ کتاب درسی)

علوم و فنون ادبی (۲)

۲۱- گزینه «۴»

(سعیر معفری)

شعر از مولانا، سراینده دیوان شمس، است. وی از شاعران بزرگ سبک عراقی است.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»

تَی رَت رَا	شَن دَت یی	دو کِ تَ رَا	شَن دَم نَم
-UU-	-UU-	-UU-	-UU-

گزینه «۲»: نمونه تشبیه‌های فشرده در ابیات: تیر تراشیده تویی، دوک تراشیده منم، ماه درخشنده تویی، تیر جفا

تشبیه‌های گسترده: من چو شب تیره‌برم، همچو زمین پی سپرم

گزینه «۳»: تَی / رَا تَ / رَا / شَن / دَا تَ / یی / دَا / کِ / تَ / رَا / شَن / دَا مَ / نَم (۸ هجای بلند و ۸ هجای کوتاه)

(ترکیبی)

۲۲- گزینه «۳»

(علی صیدانلو)

ویژگی‌های زبانی گزینه «۳» از رودکی کاملاً مطابق با سبک خراسانی است از جمله کاربرد «همی» و فعل پیشوندی «فروگسلم».

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» کاربرد بیشتر کلمات عربی نشان می‌دهد ابیات مربوط به سبک عراقی هستند.

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۲۳- گزینه «۲»

(علی صیدانلو)

تشبیه‌های فشرده در ابیات:

گزینه «۱»: دهان تو میم است، میانت مویی است، موی میان

گزینه «۲»: بحر عشق

گزینه «۳»: زنگی شب، قفل سحر

گزینه «۴»: زلف تو دام [است] / خالت دانه [است]

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۲۴- گزینه «۳»

(اعظم نوری‌نیا)

در بیت این گزینه، سه تشبیه و در سایر گزینه‌ها، دو تشبیه وجود دارد.

گل روی، باغ جهان، دهن ما چو لب غنچه: ۳ تشبیه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خار غم، گل رخ (رخ چون گل): ۲ تشبیه

گزینه «۲»: گل روی، [امن] چون ابر بهاری: ۲ تشبیه

گزینه «۴»: گل روی، [امن] چون بلبل: ۲ تشبیه

(تشبیه، مشابه امتحان نهایی، فروردین ۱۴۰۴، صفحه‌های ۵۲۶ و ۵۲۸)

۲۵- گزینه «۴»

(اعظم نوری‌نیا)

شمع رخ: تشبیه فشرده اضافی / [امن] چو پروانه، پر باز کنم: تشبیه گسترده

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: من چون ساز گله دارم: تشبیه گسترده

گزینه «۲»: مرغ دل، قفس سینه، بلبل ساز: تشبیه فشرده اضافی

گزینه «۳»: تو گلبن ناز هستی: تشبیه فشرده غیر اضافی

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۲۶- گزینه «۱»

(ریحانه سادات طباطبایی)

الف) ۱ تشبیه بلیغ اضافی وجود دارد: باغ عارض (وجه شبه: زیبایی)

ب) ۳ تشبیه بلیغ اضافی وجود دارد: زنگار تجاهل، آیینۀ دل، زنگ تهمت

ج) ۱ تشبیه گسترده: مشبه: من / مشبه‌به: صراحی / وجه شبه: جان خواهم فشاند /

چون: ادات تشبیه

د) ۱ تشبیه گسترده: گوزن آسا (ادات تشبیه: آسا)

هـ) ۲ تشبیه بلیغ اسنادی: عرقت خوشۀ پروین [است] / رخت خرمن ماه [است]

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۲۷- گزینه «۴»

(سعیر معفری)

روزم: مشبه، قیر: مشبه‌به (روزم [مانند] قیر شد.)

دل: مشبه، تیر: مشبه‌به (دل [مانند] تیر شد.)

[رنگ] رخ: مشبه، زعفران: مشبه‌به (رخ مثل رنگ زعفران)

من: مشبه، چنگ: مشبه‌به، چون: ادات تشبیه، خم‌داده / (خمیده): وجه شبه

تن: مشبه، گور: مشبه‌به (تن [مانند] گور)

(تشبیه، مشابه امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۲۸- گزینه «۲»

(ریحانه سادات طباطبایی)

مفهوم بیت این گزینه «بی توجهی به ستایش و طعنه مردم» است.

(مفهوم، ترکیبی)

۲۹- گزینه «۴»

(مهم نوری)

در گزینه «۴»: باور به اختیار دیده می‌شود. شاعر کسانی را که مقصر

تنبلی‌های خود را، قضا و قدر می‌دانند، نکوهش می‌کند و آنان را نادان می‌داند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سکوت و فاش نکردن اسرار درون و گله‌مند نبودن از بخت ناخوشایند.

گزینه «۲»: آرزوی وصال و هم‌نشینی با معشوق.

گزینه «۳»: تسلیم‌پذیری در برابر اراده پروردگار.

(سبک عراقی، مشابه امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۳۰- گزینه «۱»

(مهم نوری)

در بیت این گزینه، شاعر سختی فراق را با امید به وصال قابل تحمل می‌داند

و می‌گوید چندان هم دشوار نیست اما در سایر ابیات، به سختی و رنج فراق

و دوری از معشوق و عدم صبر و شکیبایی اشاره شده است.

(مفهوم، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۲)

۳۱- گزینه «۴»

(مهمرموری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) ابونصر محمدفاریابی در گونه‌شناسی جوامع، یکی از انواع جوامع جاهلی را جامعه «تغلب» می‌نامد.

ج) مردم جامعه تغلب، دوست دارند بر یکایک مردم جامعه خود نیز چیره شوند؛ ولی از آنجا که در یک جامعه مردم برای بقای خود، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود به هم نیازمندند، ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند.

د) مردم جامعه تغلب گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند و باید باشند و از همه جوامع دیگر برترند. آنها مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمرند. این گونه اندیشه‌ها در آنان حس خودخواهی را تقویت می‌کند.

(نمونه‌های فرهنگ بهانی (۱)، صفحه ۱۹)

۳۲- گزینه «۴»

(منصوره مولایی)

غلبه نظامی گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم منجر می‌شود، اما لزوماً گسترش فرهنگی آنها را به دنبال نمی‌آورد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ایرانیان باستان فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی‌شان داشتند اما جهان‌گشایی‌ها به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد.

گزینه «۲»: امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز شکل می‌گیرد.

گزینه «۳»: قومی که مورد تهاجم نظامی قرار می‌گیرد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد.

(نمونه‌های فرهنگ بهانی (۱)،

برگرفته از سؤال ۱ امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۳۳- گزینه «۲»

(سیدپارسا طباطبائی)

- امپریالیسم سیاسی با اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.
- در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز می‌پذیرد.

(نمونه‌های فرهنگ بهانی (۱)، برگرفته از سؤال ۶ امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳، صفحه ۲۳)

۳۴- گزینه «۴»

(نازنین خاتمه هایدلو صفی‌زاده)

در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: استعمار نو، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

گزینه «۲»: در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار (قدیم) ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.

گزینه «۳»: کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان و همچنین کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی، دو نمونه موفق از کودتاهای استعمار نو به شمار می‌روند.

(نمونه‌های فرهنگ بهانی (۱)، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۳۵- گزینه «۱»

(یاسین ساعی)

تشریح موارد نادرست:

الف) مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند.

ج) استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید.

(نمونه‌های فرهنگ بهانی (۱)، صفحه‌های ۲۳ و ۲۵)

۳۶- گزینه «۳»

(نازنین فاطمه هایدلوصفا: زاده)

انواع استعمار	ابزارها	وضعیت استعمارگران یا مجریان
استعمار قدیم	ابزارهای نظامی و سیاسی: - اشغال نظامی - نسل‌کشی	استعمارگران آشکارند و حضور مستقیم دارند.
استعمار نو	ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی: - کودتای نظامی - اتکا کشور استعمارگر به قدرت اقتصادی خود - استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی - استفاده از دولت‌های دست‌نشانده در کشورهای مستعمره	استعمارگران پنهان‌اند، اما مجریان آشکار.
استعمارفرانو	بیش از ابزارهای سیاسی، نظامی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌شود.	استعمارگران و مجریان، هر دو پنهان‌اند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، مشابه تمرین صفحه ۲۵ کتاب درسی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۳۷- گزینه «۴»

(زهرا هاشمی قربانی)

- عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.

- دین اسلام با دعوت فراگیر خود، ایجاد یک فرهنگ جهانی را مورد توجه قرار داده است.

- اصول اعتقادی و ارزش‌های اسلام، اصول و ارزش‌های ثابتی است.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه ۲۷)

۳۸- گزینه «۴»

(ملیکا زاکری)

استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود به دلیل اینکه

پیش‌توانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با

فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی،

ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل اینکه در

سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و

فرهنگی جهان غرب چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه ۳۱)

۳۹- گزینه «۴»

(سیره‌نسرین نوربخش)

تشریح عبارت‌ها:

الف) در دوران خلافت، فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود،

گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست کم آنان

را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی

استفاده کنند.

ب) در دوران خلافت، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی دوباره در جامعه

اسلامی نمایان شد و به تدریج قدرت در جامعه اسلامی را براساس روابط

قبیله‌ای و عشیره‌ای شکل داد.

ج) در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از سراسر

شبه جزیره عربستان به مدینه آمدند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۴۰- گزینه «۲»

(نازنین فاطمه هایدلوصفا: زاده)

ناسیونالیسم، مجموعه‌ای از باورها و نمادها است که دلبستگی و تعلق

خاطر به ملت، سرزمین، نژاد، قوم و زبان را اصل قرار می‌دهد و صرفاً تعلق

خاطر و وابستگی به چنین عناصری را، آرمان اساسی انسان‌ها و

تعیین‌کننده هویت ملتها می‌داند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

روان‌شناسی

۴۱- گزینه «۳»

(فاطمه ابراهیمیان)

بررسی عبارت‌ها:

روان‌شناسی رشد تغییرات فرد را از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ بررسی می‌کند، بنابراین جمله اول درست و جمله دوم نادرست است. رشد، جنبه‌های مختلفی دارد؛ جسمانی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و اخلاقی. بر همین اساس روان‌شناسی رشد، جنبه‌های مختلف رشد را بررسی می‌کند، بنابراین جمله سوم نادرست و جمله چهارم درست است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۴۲- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) بنیاد بد و تغییرناپذیری آن، به عامل وراثت اشاره دارد.
ب) اشاره به اثرپذیری سگ اصحاب کهف از آدم‌های خوب، به عامل محیطی اشاره دارد.
ج) اثرپذیری گل از گُل به عامل محیطی اشاره دارد.
د) اثرپذیر نبودن سنگ به عامل وراثت اشاره دارد.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از سوال ۳ الف امتحان نهایی فردا ۱۴۰۳، صفحه ۳۹)

۴۳- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یکی از عوامل مؤثر بر رشد وراثت است. عوامل وراثتی ایجادکننده صفاتی هستند که از قبل در فرد نهفته است. برخی از این صفات از بدو تولد در نوزاد ظاهر می‌شود.

گزینه «۲»: رشد یا پختگی به معنای آن دسته از تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان، طبق یک برنامه طبیعی انجام می‌گیرد.
گزینه «۳»: عوامل محیطی نیز می‌توانند تا حدودی بر رشد یا پختگی تأثیر بگذارند.
گزینه «۴»: رشد یا پختگی، با توجه به برنامه زیستی نسبتاً مشترکی که میان انسان‌ها به وجود می‌آورد، باعث می‌شود که انسان‌ها برخی صفات را در سنین خاص نشان دهند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۴۴- گزینه «۲»

(ملیکا ذاکری)

- یادگیری یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی دارد.
- رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی هستند، «رشد یا پختگی» نام دارد.
- مصراع «تربیت ناهل را چون گردکان بر گنبد است» بیانگر تأثیر عوامل وراثتی بر رشد است، چرا که بر عدم تأثیر تربیت (عامل محیطی) بر ناهلان (کسانی که ذاتشان بد است) تأکید دارد.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از فعالیت صفحه ۳۹ کتاب درسی، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

۴۵- گزینه «۱»

(مهمد عارفان فرهادی)

- طبق تعلیمات اسلام، کودک هفت سال اول، آقا و سرور است و در این دوره باید با عمل و گفتار صحیح از حس تقلیدش بهره گیرد.
- دوره میان‌سالی (بزرگسال دوم) از ۴۰ تا ۶۵ سالگی است.
- در هفت سال سوم (وزیر و مشاور) فرد را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت می‌دهند.
- کودکان نوپا (کودکان ۱ تا ۳ ساله که تازه راه می‌افتند) در کودکی اول قرار می‌گیرند.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از سوال ۱۰۲ کتاب پرکنار، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۴۶- گزینه «۱»

(کتاب اول)

عوامل مؤثر بر رشد قبل از تولد شامل سن مادر، کیفیت تغذیه مادر، فشار روانی، آلودگی محیطی، حالت‌های هیجانی مادر، آرامش به خصوص ارتباط معنوی با خالق هستی و استفاده از داروها است.

(روانشناسی رشد، صفحه ۴۵)

۴۷- گزینه «۲»

(مفرد عرفان فرهادی)

کودکان قبل از دبستان پردازش ادراکی دارند، یعنی به ظاهر اشیا و افراد توجه می‌کنند؛ به همین دلیل هدایای بزرگ کم‌ارزش را به هدایای کوچک پرارزش ترجیح می‌دهند. در صورت سؤال مهر و در مقایسه با هدیه خواهرش که کوچک و پرارزش است، هدیه دوستش که بزرگ و کم‌ارزش است را ترجیح می‌دهد.

(روانشناسی رشد، صفحه ۴۸)

۴۸- گزینه «۴»

(مفرد عرفان فرهادی)

تشریح عبارت‌ها:

- کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی همچون بالا رفتن از پله‌ها هستند سپس مهارت حرکات ظریف همچون بستن بند کفش را به دست می‌آورند. در صورت سؤال، حامد در حرکات درشتی مانند بالا و پایین پریدن مهارت پیدا کرده، اما در بستن بند کفشش که حرکت ظریفی است نتوانسته مهارتی کسب کند.

- کودکان در ۷ تا ۱۰ ماهگی می‌توانند توانایی «بستادن با کمک» را کسب کنند.

(روانشناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۴۹- گزینه «۳»

(ملیکا زاکری)

تشریح عبارت نادرست:

رشد هیجانی در انسان نسبت به حیوانات، به دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر و متنوع‌تر، رشد یافته‌تر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

- رشد هیجانی در کودکی، فرایندی پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجان‌های خود کودک، بلکه مستلزم آگاهی از هیجان‌های اطرافیان اوست.

- بروز هیجانات مشروط به آگاهی فرد و رابطه دو طرفه کودک با دیگران است و کودکان، با دریافت واکنش دیگران، به هیجان‌های خود جهت می‌دهند.

- رشد هیجانی دوره کودکی در ابتدا، معطوف به هیجان‌های ساده است؛ یعنی بروز آن تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی نیست و غالباً به یک صورت پدیدار می‌شود؛ مانند ترس، خشم و محبت.

(روانشناسی رشد، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

۵۰- گزینه «۱»

(مفرد فیضی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) درست است؛ انسان موجودی اجتماعی است و از بودن با دیگران لذت می‌برد. آگاهی انسان از این ویژگی مهم در فرایند رشد، به تدریج حاصل می‌شود و او را اجتماعی‌تر می‌کند.

ب) نادرست است؛ بازی موازی قبل از بازی گروهی است.

ج) نادرست است؛ کودکان در ابتدا، هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند؛ به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند. از آنجایی که نمی‌دانیم فرد مذکور در این عبارت در چه بازه سنی قرار دارد، نمی‌توانیم در مورد او قضاوتی داشته باشیم.

د) درست است؛ منظور از رشد درک اخلاقی همان انجام عمل اخلاقی است، هر چند ممکن است دلیل انجام عمل اخلاقی متفاوت باشد. مثلاً دلیل عمل اخلاقی در بازه‌های سنی گوناگون، متفاوت است.

(روانشناسی رشد، صفحه‌های ۵۰ و ۵۲)

عربی، زبان قرآن (۲)

۵۱- گزینه «۲»

(آرمین ساعدپناه)

«كانت ... يشجعن الآخرين»: دیگران را تشویق می کردند (رد سایر گزینه ها) / «تعليم اللغة

العربية»: یاددهی زبان عربی (رد سایر گزینه ها) / «ملمعاتهن»: ملمعاتشان (رد گزینه ۱)

(ترجمه، صفحه ۱۸)

۵۲- گزینه «۴»

(کامران عبدالهی)

«قد يُقشُّ ... عن»: گاهی دنبال ... می گردد (رد سایر گزینه ها) / «فلوات بعيدة»: بیابان های

دور (رد سایر گزینه ها) / «لتنعش روجه»: تاروحش را احیا کند (رد گزینه ۱)

(ترجمه، صفحه ۱۹)

۵۳- گزینه «۴»

(عمیدرضا قانرازمینی)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «عینی»: چشم

گزینه «۲»: «بصیر»: می شود / «بعد أن يهجرة» (در این جا): پس از این که از او جدا شوند

گزینه «۳»: «سل»: پیرس

(ترجمه، صفحه های ۱۸ و ۱۹)

۵۴- گزینه «۲»

(محمدرضا سوری)

«شکوت»: گلایه کنی / «الوكنات»: لانه ها

(ترجمه، صفحه های ۱۸ و ۱۹)

۵۵- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

«چرا»: لم، لماذا (رد گزینه ۳) / «عارفان ... می گردند»: يبحث العرفاء (رد گزینه های

۲ و ۴) / «در تاریکی ها»: فی الظلمات (رد گزینه های ۳ و ۴) / «چشمه زندگی»:

عين الحياة (رد گزینه ۲)

(تعریب، صفحه ۱۹)

۵۶- گزینه «۳»

(آرمین ساعدپناه)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «آرام باش و دشنام گوی خود را برای رضای خداوند،

خوار رها کن.»

مفهوم عبارت صورت سؤال و بیت گزینه «۳» هر دو به عدم مقابله به مثل در مقابل

فرد دشنام گو اشاره دارند.

(مفهوم، صفحه ۱۰)

۵۷- گزینه «۲»

(مهران سعیدنیا)

ترجمه عبارت: «استخوان پوسیده (رُفات) انسانی قدیمی را در بیابان نزد صخره

بزرگی دیدم.»

(واژگان، برگرفته از امتحانات مدرسه، صفحه ۱۹)

۵۸- گزینه «۲»

(افشین کریمیان فرد)

ترجمه عبارت: «گونه: صرفاً عضوی از جسم برخی از جسد های انسانی است.»

(نادرست است.)

(واژگان، برگرفته از تمرین اول، صفحه ۱۰)

۵۹- گزینه «۴»

(آرمین ساعدپناه)

«المؤمنين» معرب است نه مبنی!

(تفلیل صرفی و مثل اعرابی، صفحه ۱۳)

۶۰- گزینه «۲»

(آرمین ساعدپناه)

در این گزینه «المسجد» اسم مکان است نه «الحرام»!

(قواعد، برگرفته از تمرین چهارم، صفحه ۱۱)

تاریخ (۲)

۶۱- گزینه «۱»

(پوار فلیلیان)

شبه‌جزیره عربستان با آب و هوایی گرم و خشک، در جنوب و جنوب غربی فلات ایران قرار دارد.

(اسلام در مکه، صفحه ۲۰)

۶۲- گزینه «۲»

(مهری کاردران)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) تجارت با سرزمین‌های مجاور عربستان از اهمیت فراوانی برخوردار بود.
د) برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی مردم عرب در دوران جاهلیت، شعر و شاعری بود.

(اسلام در مکه، صفحه ۲۲)

۶۳- گزینه «۲»

(مهمرمهری یعقوبی)

هم‌زمان با ظهور اسلام، بیشتر ساکنان شبه‌جزیره عربستان، به ویژه اهالی شهر مکه، بت‌پرست بودند. آنان بت‌های سنگی و چوبی متعددی را می‌پرستیدند و قربانی‌ها و نذرهای فراوانی را به آنها تقدیم می‌کردند.

(اسلام در مکه، صفحه ۲۳)

۶۴- گزینه «۲»

(مهری کاردران)

پیامبر اکرم (ص) در چهل سالگی در غار حرا به پیامبری برگزیده شد. نزول نخستین آیات قرآن (سوره علق) رسالت ایشان آغاز شد. دعوت خاص و محدود: در آغاز پیامبر مأمور شد دعوت خویش را تنها در جمع نزدیک‌ترین خویشان و افراد مورد اعتماد مطرح کند؛ نه به طور عمومی. در این دوره افرادی چون حضرت خدیجه (س)، حضرت علی (ع) و ابوبکر و زیدبن حارثه، از نخستین ایمان‌آوردگان بودند.

(اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۶۵- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) گرچه در ظاهر چنین به نظر می‌رسید که احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها، علت اصلی مخالفت و دشمنی آنان با اسلام بوده است؛ اما با بررسی دقیق‌تر شواهد و مدارک، متوجه می‌شویم که علل و عوامل مهم‌تر دیگری در این موضوع دخالت داشته است. برخی آیات قرآن بیانگر آن است که مشرکان مکه از آن بیم داشتند که در صورت پیروی از اسلام، موقعیت تجاری و سیاسی آن شهر متزلزل شود و بازرگانان قریش از سود هنگفتی که از تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک کسب می‌کردند، محروم بمانند.

ج) بنی‌هاشم برای کاهش آثار مخرب معاهده تحریم اجتماعی و اقتصادی، به شعب ابی‌طالب در اطراف مکه پناه بردند و حدود سه سال در آنجا ماندند.

(اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۶۶- گزینه «۳»

(مهمرمهری یعقوبی)

با تشدید آزار و جسارت مشرکان، گسترش دعوت اسلامی در مکه با موانع اساسی روبه‌رو شد؛ در چنین شرایطی بود که اندیشه هجرت از مکه به ذهن پیامبر و مسلمانان راه یافت. از این رو، رسول خدا در جست‌وجوی یافتن مردمانی که آمادگی بیشتری برای پذیرش اسلام داشته باشند، راهی شهر طائف شد.

(اسلام در مکه، برگرفته از سؤال ۱۴۱ کتاب جامع، صفحه ۲۹)

۶۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) ساکنان شهر یثرب در دوران جاهلیت، شامل دو گروه یهود و عرب بودند.
ب) یثربیان برخلاف مکیان، روابط تجاری و سیاسی گسترده‌ای با قبایل و ساکنان دیگر شهرها و مناطق عربستان و کشورهای همسایه نداشتند.

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۶۸- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

- مهم‌ترین اقدام پیامبر برای تأسیس نظام اجتماعی و سیاسی منسجم در چارچوب دین اسلام: پیمان‌نامه عمومی مدینه
- بیعت کردن ۱۲ مرد یثربی در هنگام انجام مراسم حج: پیمان عقبه اول
- مهاجران بی‌ضاعتی که در کنار مسجد مدینه اقامت گزیدند: اهل صفه
- به وجود آمدن پایگاه امن و مطمئن برای مسلمانان در یثرب در نتیجه آن: پیمان عقبه دوم

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه،

برگرفته از سؤال ۳ امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه‌های ۳۲ و ۳۵)

۶۹- گزینه «۲»

(پوار فلیلیان)

سردسته منافقان، عبدالله بن ابی بود که در جنگ‌های اُحد و تبوک به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بزرگترین و سرسخت‌ترین دشمنان دعوت اسلامی، مشرکان بودند.
گزینه «۳»: مشرکان در جنگ اُحد به موفقیتی نسبی دست یافتند؛ اما در جنگ خندق یا احزاب با وجود اینکه تمام نیرو و امکانات مادی و معنوی خود را بسیج کرده بودند، ناکام ماندند. پس، نتیجه این دو جنگ یکسان نبود.

گزینه «۴»: عبدالله بن ابی، سردسته منافقان پس از پیروزی مسلمانان در جنگ بدر اظهار مسلمانی کرد.

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۷۰- گزینه «۱»

(مهمرمهری یعقوبی)

رسول خدا (ص) در واپسین روزهای زندگانی خود دستور داد سپاه اسلام، برای مقابله با تهدیدات رومیان، به سوی سرحدات شام حرکت کند و اسامه بن زید را که در آغاز جوانی بود به فرماندهی آن سپاه منصوب کرد؛ اما به دلیل مخالفت برخی از صحابه، این دستور پیامبر در زمان حیات آن حضرت اجرا نشد.

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه،

برگرفته از سؤال امتحانی مدراس، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

جغرافیا (۲)

۷۱- گزینه «۴»

(مهمرمهری یعقوبی)

منطقه «A-B» یک ناحیه قطبی و منطقه «X-Y» ناحیه استوایی است.

مقدار انرژی گرمایی دریافتی توسط هر واحد سطح در مدار ۶۰ درجه (ناحیه قطبی)، تقریباً نصف منطقه استوایی است که در گزینه «۴» برعکس ذکر شده است.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۳)

۷۲- گزینه «۲»

(مهمرمهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) هوا همیشه از جایی که فشار بیشتری وجود دارد، به سمت جایی که فشار کمتری دارد جریان می‌یابد و به این ترتیب، باد به وجود می‌آید.

ب) فشار هوا به وسیله فشارسنج اندازه‌گیری می‌شود و واحد اندازه‌گیری آن هکتوپاسکال است.

ج) بر روی منطقه گرم یک مرکز کم‌فشار ایجاد می‌شود و بر روی منطقه سرد یک مرکز پرفشار پدید می‌آید.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۴)

۷۳- گزینه «۳»

(مهمرمهری یعقوبی)

جبهه‌ها مرز بین دو توده هوای مجاورند و آنها را از هم جدا می‌کنند.

وقتی در یک ناحیه، دو توده هوای متفاوت در مجاورت یکدیگر قرار بگیرند و به هم برخورد کنند، یک منطقه گذار یا تغییر از نظر دما یا فشار در مرزهای آنها پدید می‌آید.

برخورد توده‌های هوا با یکدیگر، موجب ناپایداری هوا و در صورت دارا بودن رطوبت، موجب بارندگی می‌شود. (این شرط ذکر نشده است و چنین برداشت می‌شود که همیشه برخورد توده‌های هوا با یکدیگر، بارندگی را در پی خواهد داشت.)

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۵)

۷۴- گزینه «۴»

(صبیه مصبی)

در منطقه جنب حاره (اطراف مدار رأس السرطان و رأس الجدی تا مرز منطقه معتدله شمالی و جنوبی) هوا سرد و سنگین می‌شود «الف».

فرومی‌نشینند «ب» و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می‌آورد «ج».

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۶)

۷۵- گزینه «۳»

(یوار لیلیان)

تشریح عبارت‌ها:

الف) بارندگی کوهستانی (ناهمواری): نواحی مرتفع و کوهستان‌ها با توجه به شکل و جهتی که دارند، مانع آن می‌شوند که توده هوای مرطوب به طور افقی حرکت کند. در نتیجه توده هوا در امتداد دامنه کوه (به صورت عمودی) به طرف قله بالا می‌رود.

ب) بارندگی جبهه‌ای (سیکلونی): بیشتر در محل جبهه‌های هوا به وجود می‌آید؛ جایی که توده‌های هوا با یکدیگر برخورد می‌کنند.

ج) بارندگی همرفتی: توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود که بارش‌های بهاری بیشتر از این نوع هستند.

(نوامی آب و هوایی، برگرفته از سؤال ۹ امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه ۲۷)

۷۶- گزینه «۱»

(مهری کاردران)

C: معتدل

E: بسیار سرد (قطبی) و نامناسب برای رویش گیاه

B: خشک و نامناسب برای رویش گیاه

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۸)

۷۷- گزینه «۱»

(مهمرمهری یعقوبی)

بیابان‌ها از نظر دما به دو گروه تقسیم می‌شوند:

۱) بیابان‌های گرم: بیابان استرالیا، بیابان تار، بیابان نامیب، بیابان آتاکاما

۲) بیابان‌های سرد: بیابان گبی، بیابان ترکستان، بیابان تکه ماکان، بیابان پاتاگونی

نکات مهم درسی:

به نقشه پراکندگی بیابان‌های مهم جهان، توجه شود.

(نوامی آب و هوایی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۷۸- گزینه «۲»

(مهری کاردران)

بیابان‌های سرد عمدتاً در عرض‌های جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند.

بارندگی سالانه بیابان‌ها کمتر از ۵۰ میلی‌متر است.

(نوامی آب و هوایی، برگرفته از سؤال ۱ امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه ۳۳)

۷۹- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

تشریح موارد نادرست:

در منطقه جنب حاره‌ای، توده‌های هوا در حوالی مدارهای رأس السرطان و رأس الجدی فرو می‌نشینند و منطقه پرفشار را به وجود می‌آورند (نادرستی عبارت «ج»). در نتیجه، کمربند بیابانی کره زمین در اطراف این دو مدار در سه قاره گسترده شده است. (نادرستی عبارت «الف»).

(نوامی آب و هوایی، برگرفته از سؤالات امتحانی مدراس، صفحه ۳۴)

۸۰- گزینه «۲»

(یاسین ساعری)

دوری از منابع رطوبت:

برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آنها جلوگیری می‌کنند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند؛ مانند بیابان گبی یا تکه ماکان.

گزینه «۲»، مربوط به عامل استقرار مرکز پرفشار است و برای بیابان‌های آتاکاما در آمریکای جنوبی و نامیب در آفریقا صادق است.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۳۴)

فلسفه

۸۱- گزینه «۲»

(موسی سپاهی)

آموختن منطق دارای فوایدی است که یکی از آنها توانایی تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آنها از باورها است. فلسفه از این توانایی منطق کمک می‌گیرد تا اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرات غلط تشخیص داده شود. فیلسوفان می‌کوشند تا با کاستن از مغالطه‌ها، فهم درستی از حقایق ارائه دهند.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۸۲- گزینه «۴»

(موسی سپاهی)

متفکران و اندیشمندان، عادات و افکار بدون پشتوانه عقلی و منطقی را که توسط مردم پذیرفته شده‌اند، نقد و بررسی عمیق کرده و سعی در روشن کردن اذهان مردم دارند، اما مردم در ابتدا نسبت به سخنان متفکران مقاومت نشان می‌دهند و سپس با گذشت زمان و تلاش متفکران حقیقت به تدریج آشکار می‌شود. پس موضوع «مقاومت در برابر حقیقت» در «رهایی از عادات غیرمنطقی» صورت می‌گیرد و در دستیابی به این فایده، نقش متفکران، پررنگ‌تر است.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۸۳- گزینه «۲»

(مهمر قاسمی)

تشریح گزینه نادرست:

اندیشیدن فیلسوفانه، تفکر کردن و رسیدن به درک عمیقی از همین باورهای مربوط به زندگی است؛ نه الزاماً مسائل اساسی مربوط به وجود و هستی.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۸۴- گزینه «۱»

(مهمر قاسمی)

آزاداندیشی به معنای رسیدن به حقیقت و باورهای درست نیست؛ یعنی ممکن است حتی ما آزاداندیش باشیم و خودمان بدون تعصب و عادت باورهایی را با دلیل بپذیریم اما چون به هر جهت ممکن است دلالیمان نادرست باشد، به باور درستی نرسیم. پس آزاداندیشی با رسیدن به حقیقت متفاوت است.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۸۵- گزینه «۱»

(نازنین فاطمه هایدلوه‌صفازاده)

غار، نمادی از ناآگاهی، جهل، تعصبات و عادات ما است که گرفتار آنها می‌شویم و نمی‌توانیم حقیقت را ببینیم. همچنین، غار می‌تواند نمادی از جهان غیرحقیقی (مانند عالم طبیعت) باشد که ظواهر و سایه‌های چیزها (نه حقیقت چیزها)، در آن قابل مشاهده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: شخص تنومند، نمادی از عقل و تفکر فلسفی است که باعث می‌شود فرد از زندان تعصبات و عادات، رهایی یافته و به حقیقت دست یابد.

گزینه «۳»: زندانیان به بندکشیده شده، تنها نماینده انسان‌های گرفتار در

تعصبات هستند؛ زیرا انسان‌ها تنها موجودات دارای آگاهی هستند، پس

تنها همان‌ها می‌توانند در بند تعصب و ناآگاهی، گرفتار بیایند.

گزینه «۴»: نور بیرون غار، [خورشید] عامل شناخت حقیقی اشیا است.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۵)

۸۶- گزینه «۳»

(نازنین فاطمه هاجیلوصفا: زاره)

وقتی زندانیان در بند، به شناختی که شخص بیرون رفته از زندان به دست آورده، می‌خندند و آن را اشتباه تلقی می‌کنند، یعنی اینکه آن شناخت و آگاهی‌ها به نظرشان ناپذیرفتنی است و در چارچوب و محدوده پذیرش و بینش آنان قرار ندارد. به همین خاطر می‌گویند او از غار بیرون رفت و با خراب شدن و از دست دادن بینایی‌اش برگشت.

(فلسفه و زندگی، براساس «بررسی» صفحه ۲۶ کتاب درسی، صفحه ۲۵)

۸۷- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

تشریح موارد دیگر:

الف) دگرگونی، قانون زندگی و قانون کائنات است. (اندیشه هراکلیتوس)

د) پیش‌بینی کرد که در سال ۵۸۵ پیش از میلاد، خورشید گرفتگی رخ می‌دهد. (عمل تالس)

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۸۸- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

تشریح موارد نادرست:

- براساس نظر هراکلیتوس، وجود اضداد است که جهان را می‌سازد و گریزی از ستیز و تضاد نیست.

- ارسطو درباره فیثاغورس و پیروان او می‌گوید که نخستین کسانی بوده‌اند که خود را وقف ریاضیات کرده و باعث پیشرفت آن شده‌اند.

(آغاز تاریخی فلسفه، براساس سؤال ۱۸۲ کتاب پرنگار فلسفه، صفحه‌های ۲۹، ۳۱ و ۳۲)

۸۹- گزینه «۲»

(کنکور سراسری تیر ۱۴۰۳ با کمی تغییر (گزینه ۴ تغییر یافته))

بی‌تردید هر جا تمدنی شکل گرفته، کسانی هم بوده‌اند که درباره اساسی‌ترین مسئله‌های هستی و زندگی بشر می‌اندیشیده و سخن می‌گفته‌اند، گرچه آثار مکتوبی از آنان به ما نرسیده باشد و ما اطلاعی از آن اندیشه‌ها و سخن‌ها نداشته باشیم. برخی از تمدن‌ها آن قدر قدیمی‌اند که در اثر گذر زمان و آمدوشد حوادث، آثار تمدنی آن‌ها از بین رفته است.

همین قدر می‌دانیم که تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر، مقدمه و پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدیدتر بوده‌اند و دستاوردهای آن‌ها به تمدن‌های جدیدتر منتقل شده است. با توجه به این دلایل، اطلاعات امروز ما به هیچ‌وجه نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد. ما فقط می‌توانیم گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کنیم.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

۹۰- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

در آغاز شکل‌گیری فلسفه، آنچه بیش از هر چیز، ذهن اندیشمندان را به خود مشغول می‌کرد، دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد.

(آغاز تاریخی فلسفه، براساس سؤال ۲ بخش ج) امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳، صفحه ۳۰)

دفترچه پاسخ

عمومی یازدهم انسانی

۳۰ آبان ۱۴۰۴

مراحان

فارسی (۲)	سعید جعفری، محسن فدایی، حمیدرضا کرمی، الهام محمدی، آرش مرتضایی فر
دین و زندگی (۲)	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمدمهدی مانده‌علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی (۲)	رحمت‌الله استیری، فاطمه حاجیلو صفازاده، آرمین رحمانی، بیتا قربان‌پور

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۲)	آرش مرتضایی فر	محسن اصغری	—	الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مهدی یعقوبیان
دین و زندگی (۲)	محمدمهدی مانده‌علی	امیرمهدی افشار یاسین ساعدی	محمدفرحان فخاریان	محمدصدرا پنجه‌پور، یحیی بلوچی، مصطفی وکالتی
دین و زندگی اقلیت	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی (۲)	بیتا قربان‌پور	طاها اصغریان، محدثه مرآتی	—	زهرآ فلاحی، علیرضا رمضان‌زاده، سپهر اشتیاقی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی
صفحه‌آرایی	سحر ایروانی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۶۶۳

فارسی (۲)

۱۰۱- گزینه «۴»

(آرش مرتضایی فر)

«تفریط»: کوتاهی کردن در کاری

(واژه، ترکیبی)

۱۰۲- گزینه «۳»

(سعید معفری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: غلط ← غلت

گزینه «۲»: ذره‌پوش ← زره‌پوش

گزینه «۴»: خورد ← خُرد

(املا، ترکیبی)

۱۰۳- گزینه «۳»

(همیدرضا کرمی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فتحعلی شاه

گزینه «۲»: میرزا عیسی

گزینه «۴»: حاج آقا کرامت

(دستور، صفحه ۴۳)

۱۰۴- گزینه «۴»

(ممنون خرابی- شیراز)

ترکیب اضافی: پهلوی کشور

ترکیب‌های وصفی: یک قرن، اختلافات داخلی، جنگ‌های داخلی،

این کشور

(دستور، صفحه ۳۸)

۱۰۵- گزینه «۳»

(آرش مرتضایی فر)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گرد زعفران‌رنگ: استعاره از اشعه خورشید / زعفران‌رنگ:

تشبیه (رنگی مثل رنگ زعفران)

گزینه «۲»: دامن شام: اضافه استعاری / خوناب شفق: اضافه تشبیهی

گزینه «۳»: روی روز و دامن شب: اضافه استعاری

گزینه «۴»: دریای خون: استعاره از حالت سرخی غروب / آفتاب

خویشتن: تشبیه

(آرایه، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۰)

۱۰۶- گزینه «۱»

(آرش مرتضایی فر)

تشبیه در سایر عبارات:

الف) لاک سیاست

ب) کوره تحولات

د) پیله خوش‌گذرانی‌ها

(آرایه، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۲)

۱۰۷- گزینه «۴»

(سعید معفری)

قالب اشعار، «چهارپاره» یا «دو بیت پیوسته» است.

(دستور، صفحه‌های ۲۸ و ۳۲)

۱۰۸- گزینه «۴»

(همیدرضا کرمی)

در گزینه‌های «۱» تا «۳»، «سرو» نماد «آزادگی» است اما در

گزینه «۴»، نماد بلندقامتی است.

(مفهوم، صفحه ۳۳)

۱۰۹- گزینه «۴»

(مفسر خرابی- شیراز)

عبارت مذکور در توصیف سنت گرایانی است که افکار پوسیده و کهنه دارند و با افکار نو و مدرنیته مخالفت می کنند.

(مفهوم، صفحه ۴۲)

۱۱۰- گزینه «۴»

(الهام ممردی)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم: استقامت و

پایداری

گزینه «۲»: فرصت بده تا غزل بعد: درخواست فرصتی کوتاه

گزینه «۳»: در غیرت ما نیست: حمیت و مردانگی

(مفهوم، صفحه ۴۸)

دین و زندگی (۲)

۱۱۱- گزینه «۴»

(مرتضی ممسنی کبیر)

پویایی و روزآمدبودن دین اسلام: دینی می تواند برای همیشه ماندگار بماند که بتواند به همه سؤال ها و نیازهای انسان ها

در همه مکان ها و زمان ها پاسخ دهد. دین اسلام ویژگی هایی

دارد که می تواند پاسخ گوی نیازهای بشر در دوره های

مختلف باشد.

(درس ۳، صفحه های ۲۹ و ۳۰)

۱۱۲- گزینه «۲»

(مرتضی ممسنی کبیر)

در عصر نزول قرآن با این که مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می توانست کامل ترین برنامه زندگی را دریافت کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود به دست آورد. به همین جهت می بینیم با ورود اسلام به سرزمین های دیگری مانند ایران، عراق، مصر و شام نهضت علمی و فرهنگی بزرگی آغاز شد و دانشمندان و عالمان فراوانی ظهور کردند.

(درس ۳، صفحه ۲۹)

۱۱۳- گزینه «۱»

(مرتضی ممسنی کبیر)

خداوند در قرآن کریم، پیامبر اکرم (ص) را «خاتم النبیین» معرفی می کند «ولکن رسول الله و خاتم النبیین: بلکه [او] فرستاده خدا و پایان بخش پیامبران است.» پیامبر اکرم (ص) نیز در اجتماعات مختلف، خود را به عنوان آخرین پیامبر الهی معرفی می کرد تا پس از ایشان کسی ادعای پیامبری نکند، یا اگر ادعا کرد، مردم فریب او را نخوردند و بدانند که او پیامبر واقعی نیست.

(درس ۳، صفحه ۲۸)

۱۱۴- گزینه «۳»

(غردین سماقی)

اگر کسی به آخرین پیامبر الهی ایمان بیاورد، در واقع به تمام پیامبران سابق نیز ایمان آورده است.

(درس ۳، صفحه ۳۳)

۱۱۵- گزینه «۳»

(فرزین سماقی)

آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر آن است که بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای مردم باشد.

(درس ۳، صفحه ۳۳)

۱۱۶- گزینه «۱»

(مفسر بیانی)

شاعر در این بیت به اُمّی بودن پیامبر (ص) اشاره می‌کند که با آیه «و ما کنت تتلوا من قبله من کتاب و لا تخطه بيمينک اذا لارتاب المبطلون: و پیش از آن، هیچ نوشته‌ای را نمی‌خواندی و با دست خود، آن را نمی‌نوشتی که در آن صورت، کجروان به شک می‌افتادند.» ارتباط مفهومی دارد.

(درس ۴، صفحه‌های ۴۰ و ۴۸)

۱۱۷- گزینه «۳»

(مفسر بیانی)

حضرت عیسی (ع) نیز در زمانی مبعوث شد که برخی شاخه‌های علم، مانند پزشکی پیشرفت زیادی کرده بود. معجزه حضرت عیسی (ع) نیز بیشتر در همین راستا قرار گرفت. قرآن کریم از زبان حضرت عیسی می‌فرماید:

«... و اُبرئُ الاکمه و الابرص و اُحی الموتی باذن الله: و کور مادرزاد را و برص‌گرفته را شفا می‌دهم و به فرمان خدا مردگان را زنده می‌کنم.»

(درس ۴، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۱۱۸- گزینه «۴»

(مفسر بیانی)

معجزه آخرین پیامبر الهی که دینش برای مردم تمامی دوران‌ها تا روز قیامت خواهد بود، باید به گونه‌ای باشد که هم مردم زمان خودش و هم آیندگان معجزه بودن آن را تأیید کنند.

(درس ۴، صفحه ۴۲)

۱۱۹- گزینه «۱»

(مبتع هاشمی)

قرآن کریم از نظر محتوا و مطالب آن ویژگی‌هایی دارد که نشان می‌دهد از قلم هیچ اندیشمندی تراوش نکرده است، چه رسد به شخصی که قبل از آن، چیزی ننوشته و آموزشی ندیده است. این جنبه از اعجاز برای کسانی که زبان قرآن را نمی‌دانند و فقط از ترجمه‌ها استفاده می‌کنند نیز قابل فهم و ادراک است.

(درس ۴، صفحه ۴۵)

۱۲۰- گزینه «۱»

(مبتع هاشمی)

امام باقر (ع) می‌فرماید: «خداوند آنچه را که امت تا روز قیامت به آن احتیاج دارد، در کتابش [قرآن] آورده است.» که این حدیث به جامعیت و همه‌جانبه بودن از جنبه‌های اعجاز محتوایی قرآن کریم اشاره دارد.

(درس ۴، صفحه ۴۶)

۱۲۱- گزینه «۱»

(مرتضی مقسنی کبیر)

از بیت «وز ایشان سید ما گشته سالار / هم او اول هم او آخر در این کار» مفهوم خاتمیت پیامبر اکرم (ص) برداشت می‌گردد.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۳۱)

۱۲۲- گزینه «۳»

(مرتضی مقسنی کبیر)

یکی از عوامل ختم نبوت، پویایی و روزآمدبودن دین اسلام است که یکی از ویژگی‌های آن «وجود قوانین تنظیم‌کننده» می‌باشد. در اسلام دسته‌ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است و بر همه احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی، احکام و مقررات را تحت نظر قرار می‌دهند و کنترل می‌کنند. به طور مثال پیامبر (ص) فرموده است: «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام: اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است.»

(درس ۳، برگرفته از سؤال ۲۶ امتحان نهایی فرداد ۱۴۰۴ انسانی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۱)

۱۲۳- گزینه «۲»

(محمدر مهوری مانره‌علی)

آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی: پایین بودن سطح درک انسان‌ها و عدم توانایی آنان در گرفتن برنامه کامل زندگی از عوامل تجدید نبوت بود.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۲۹)

۱۲۴- گزینه «۳»

(غزین سماقی)

با توجه به مفاد آیه «و من یتغ غیر الاسلام دیناً فلن یقبل منه و هو فی الآخرة من الخاسرین: هرکس که دینی جز اسلام اختیار کند هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیانکاران خواهد بود.» پیروی از سایر ادیان و آیین‌ها با وجود اسلام، پذیرفتنی نیست.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۳۲)

۱۲۵- گزینه «۲»

(محمدر مهوری مانره‌علی)

قرآن کریم این کارهای خارق‌العاده را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت می‌خواند و اندیشمندان اسلامی آن را «معجزه» می‌نامند؛ زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار می‌شود.

(درس ۴، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۴۱)

۱۲۶- گزینه «۱»

(مقسن بیاتی)

اعجاز لفظی: خداوند قرآن کریم را با همین حروف و کلماتی که در دسترس بشر است، نازل کرده است تا به بهترین وجه معنای مورد نظر را برساند و دل‌های آماده را به سوی حق جذب کند. همین زیبایی لفظی سبب نفوذ خارق‌العاده این کتاب آسمانی در افکار و قلوب در طول تاریخ شده است و بسیاری از مردم به خصوص ادیبان و اندیشمندان تحت تأثیر آن مسلمان شده‌اند.

(درس ۴، برگرفته از سؤال ۱۶ امتحان نهایی فرداد ۱۴۰۴ انسانی، صفحه ۴۳)

۱۲۷- گزینه «۲»

(مفسر بیانی)

خداوند برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی آنان پیشنهاد آوردن حتی یک سوره مانند سوره‌های قرآن را هم به آن‌ها داده است: «ام یقولون افتراه قل فأتوا بسورة مثله: آیا می‌گویید: او به دروغ آن [قرآن] را به خدا نسبت داده است؟ بگو: اگر می‌توانید یک سوره همانند آن را بیاورید.»

(درس ۴، برگرفته از امتحانات مدرّس، صفحه ۴۲)

۱۲۸- گزینه «۴»

(میثم هاشمی)

آیه «وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ» و آسمان را با قدرت خود برافراشتیم و همواره آن را وسعت می‌بخشیم. به انبساط جهان از جنبه ذکر نکات علمی بی‌سابقه اشاره دارد.

قرآن کریم در آیات خود به حرکت زمین اشاره می‌کند که از آن جمله تشبیه زمین به ذلول است. ذلول به شتری گفته می‌شود که به گونه‌ای حرکت می‌کند که سوار خود را نمی‌آزارد. تشبیه زمین به «ذلول» به خوبی به حرکت هموار و همراه با آرامش زمین اشاره دارد.

(درس ۴، برگرفته از سؤال ۳ امتحان نهایی فردا ۱۴۰۳، صفحه ۴۷)

۱۲۹- گزینه «۲»

(میثم هاشمی)

- قرآن کریم به برخی نکات علمی اشاره می‌کند که در تمام دنیای آن روز بی‌سابقه بود و بعدها به مرور زمان توسط دانشمندان کشف گردید، اشاره به این قبیل نکات علمی گویای آن است که قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه، سخن گفته است.

- جامعیت و همه‌جانبه بودن: با وجود این که قرآن کریم چهارده قرن پیش نازل شده، اما در مورد همه مسائل مهم و حیاتی که انسان در هدایت به سوی کمال بدان نیاز دارد، سخن گفته و چیزی را فروگذار نکرده است.

- قرآن کریم نه تنها از فرهنگ جاهلی تأثیر نپذیرفت، بلکه به شدت با آداب جاهلی و رسوم خرافی آن مبارزه کرد و به اصلاح جامعه پرداخت که این موضوع مربوط به تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت است.

(درس ۴، برگرفته از امتحانات مدرّس، صفحه ۴۶)

۱۳۰- گزینه «۲»

(میثم هاشمی)

آیه «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» به انسجام درونی در عین نزول تدریجی قرآن کریم اشاره دارد.

(درس ۴، تریب در قرآن، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

زبان انگلیسی (۲)

۱۳۱- گزینه «۳»

(فاطمه هاشمی صفازاده)

ترجمه جمله: «معلم من سخت‌کوش است چرا که او همیشه درس‌ها را بادقت آماده می‌کند و تکالیفمان را به‌موقع بررسی می‌کند.»

(بیتا قربان پور)

۱۳۴- گزینه «۲»

ترجمه جمله: «بازید از موزه هزینة زیادی نداشت، بنابراین تصمیم

گرفتیم بعد از ظهر را آنجا بگذرانیم.»

(۱) خرید کردن

(۲) هزینة داشتن

(۳) تلفظ کردن

(۴) افتادن

(واژگان)

(بیتا قربان پور)

۱۳۵- گزینه «۳»

ترجمه جمله: «دانش آموزان فردا پروژه گروهی شان را آغاز خواهند

کرد و تلاش خواهند کرد همه کارها را قبل از امتحان نهایی تمام

کنند.»

(۲) آواز خواندن

(۱) خوابیدن

(۴) خندیدن

(۳) آغاز کردن

(واژگان)

(بیتا قربان پور)

۱۳۶- گزینه «۴»

ترجمه جمله: «او نتوانست شغل مناسبی در آن حوالی پیدا کند،

بنابراین تصمیم گرفت در شهر دیگری دنبال آن بگردد.»

(۲) مهربان

(۱) قوی

(۴) مناسب

(۳) سریع

(واژگان)

نکته مهم درسی: دقت کنید فعل به کار رفته بعد از جای خالی

یک فعل مفرد است در نتیجه نیاز به فاعل مفرد داریم (رد

گزینه های «۱ و ۲»). ضمناً با توجه به این که در ادامه جمله از

“our homework” (تکالیف ما) استفاده شده است، قطعاً

نمی توانیم از “its” که نشان دهنده مالکیت برای اشیا یا حیوانات

است، استفاده کنیم. (رد گزینه «۴»)

(گرامر)

(فاطمه هابیلو صفازاده)

۱۳۲- گزینه «۲»

ترجمه جمله: «آن پرنده آواز نمی خواند اما هر روز صبح به زیبایی

در آسمان پرواز می کند.»

نکته مهم درسی: برای اشاره به حیوانات از ضمیر “it”

استفاده می کنیم. ضمناً دقت کنید که چون اشاره به یک پرنده

داریم از فعل مفرد استفاده می کنیم نه فعل جمع (رد سایر

گزینه ها).

(گرامر)

(رممت اله استیری)

۱۳۳- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «او سرانجام یک بلیت قطار به [مقصد] پاریس خرید،

به امید این که این سفر، سلامتی اش را بهبود بخشد.»

(۱) بلیت

(۲) واژه نامه، فرهنگ لغت

(۳) تکیه (در تلفظ)

(۴) مکالمه

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

زبان چیزی فراتر از یک راه ارتباطی است. زبان حامل تاریخ، فرهنگ و سنت‌ها از نسلی به نسل دیگر است. با این حال، امروزه بسیاری از زبان‌های دنیا در حال محو شدن هستند. این‌ها زبان‌های در معرض خطر نابودی نامیده می‌شوند. وقتی آخرین گویشور یک زبان از دنیا می‌رود، آن زبان برای همیشه از دست می‌رود. این خطرناک است؛ زیرا مردم آهنگ‌ها، داستان‌ها و نیز طرز فکریایی را که فقط در آن زبان وجود دارند از دست می‌دهند.

زبان‌های در معرض خطر نابودی اغلب توسط گروه‌های کوچکی از افراد که دور از شهرهای بزرگ زندگی می‌کنند، صحبت می‌شوند. کودکان این جوامع معمولاً به مدارس می‌روند که فقط زبان ملی در آن تدریس می‌شود. در نتیجه، آن‌ها دیگر به زبان مادری خود صحبت نمی‌کنند. با گذشت زمان، تعداد کمتری از افراد می‌توانند از این زبان استفاده کنند و زبان شروع به ناپدید شدن می‌کند. فناوری مدرن، سفر و جهانی شدن نیز باعث شده‌اند زبان‌های بزرگ‌تر قدرتمندتر شوند، درحالی‌که زبان‌های کوچک‌تر برای بقا در تلاش هستند.

با این حال، مردم شروع به تلاش برای نجات این زبان‌ها کرده‌اند. زبان‌شناسان، که دانشمندانی هستند که زبان را مطالعه می‌کنند، صدای گویشوران بومی را در حال داستان‌گویی، آواز خواندن یا صحبت در مورد زندگی روزمره ضبط می‌کنند. این ضبط‌ها به ایجاد فرهنگ لغت و کتاب‌های درسی کمک می‌کنند تا نسل‌های جوان بتوانند دوباره زبان را یاد بگیرند. رایانه‌ها و تلفن‌های هوشمند نیز نقش دارند؛ برنامه‌ها، وبسایت‌ها و حتی بازی‌های ویدیویی

اکنون طراحی می‌شوند تا این زبان‌ها دوباره مورد استفاده قرار بگیرند.

۱۳۷- گزینه «۳»

(آرمین رهمانی)

ترجمه جمله: «متن عمدتاً چه چیزی را مورد بحث قرار می‌دهد؟»
«چرا زبان‌های در معرض خطر انقراض در حال نابودی هستند و چگونه می‌توان آن‌ها را نجات داد.»

(درک مطلب)

۱۳۸- گزینه «۲»

(آرمین رهمانی)

ترجمه جمله: «کلمه "struggle" که در پاراگراف «۲» زیر آن خط کشیده شده از نظر معنایی به ... نزدیک‌ترین است.»
«try» (تلاش کردن)

(درک مطلب)

۱۳۹- گزینه «۴»

(آرمین رهمانی)

ترجمه جمله: «نویسنده به همه موارد زیر به عنوان دلایل مرگ زبان‌ها اشاره کرده است، به جز ...»
«والدینی که کودکان را از صحبت کردن به زبان مادریشان منع کنند.»

(درک مطلب)

۱۴۰- گزینه «۱»

(آرمین رهمانی)

ترجمه جمله: «کدام یک از جملات زیر بر اساس پاراگراف «۳» صحیح می‌باشد؟»
«زبان‌شناسان صدای گویشوران محلی را برای کمک به ساختن محتوای آموزشی ضبط می‌کنند.»

(درک مطلب)